

er altsaa ikke rigtig. Det er heller ikke rigtigt, naar det ærede Medlem sagde, at denne Transithandel maatte saa foregaa udenfor Danmark. Det behøver den aldeles ikke, for vi har Frihavnen, og denne er nu som før anvendelig til Transithandel.

Jeg kommer nu til at gøre nogle Bemærkninger til det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen). Han talte i Gaar meget smukt, men det var jo ogsaa en Art Afskedstale, han holdt, det var hans Svanesang, et Farvel, holdt i smukke Vendinger til gamle Venner. Men det var mere end dette, det var en Fornægtelse, ikke blot af sit Parti, men ogsaa af sine egne Gerninger. Jeg forstaaer egentlig ikke, at det ærede Medlem kunde have Lyst til offentlig her i Salen ved Slutningen af sin Virksomhed at tilkendegive, at det Arbejde, han havde været med til i de senere Aar, i Grunden var gjort under Tvang. Jeg vilde aldrig have deltaget i noget Arbejde, politisk Arbejde, som jeg var tvunget til; hvis ikke jeg af mit hele Hjerte kunde have været med i Arbejdet, vilde jeg have sagt det fra mig. Jeg kunde nemlig aldrig tænke om mig, at jeg skulde være uundværlig, og naar jeg ikke selv kunde være med i Arbejdet, maatte jeg mene, at saa maatte andre kunne overtage det. Han sagde, at han var Modstander af Lovforslaget. Det skulde jeg ikke have gjort nogen større Ophævelse over, der kan altid være delte Meninger om, hvorvidt en Foranstaltning som denne kan udføres paa den ene eller paa den anden Maade. Men det ærede Medlem fandt Anledning til at gaa videre og sige højtideligt, at han i det hele taget var imod, at der fra Statens Side foretoges nogen Art af Indgreb overfor Erhvervslivet. Det ærede Medlem talte om Socialisering og gav en Definition af Begrebet Socialisering, som var af en højst ejendommelig Beskaffenhed. Han sagde, at ved Socialisering var man inde paa dette, at man tog fra dem, der havde lidt mere, for at give til dem, der havde lidt mindre, og efterhaanden som man udviklede dette, havde man bragt det hele ned til, at ingen havde noget. Ja, hvis man skal forstaa dette ved Socialisering, og man derved vilde naa til et Resultat som det, det ærede Medlem stillede i Udsigt, var der unægtelig al Anledning til at være betænkelig ved Socialisering. Men jeg tror, det ærede Medlem staaer ret ene i sin Opfattelse af Ordet Socialisering, i alt Fald er det ikke, hvad Socialdemokra-

terne forstaaer derved. Det ærede Medlem sagde, at jo længere man kommer bort fra Byerne og ud paa Landet, desto mindre forstaaer man Socialiseringstanken, desto mindre forstaaer man, at der skulde øves Kontrol med Næringslivet. At det er Forholdet, er utvivlsomt rigtigt, men derfor er det aldeles ikke sikkert, at Modstanden mod Socialiseringsbestræbelserne, mod Samfundets Kontrol med Næringslivet, er rigtig. Da Bønderne for rigeligt 100 Aar siden endnu befandt sig i den dybeste Fornedrelse og Trældom og halvt ubevidst krævede Frihed, kraftigt støttet af klart seende Mænd, var der ogsaa den Gang Herremænd, som raabte, at Samfundet vilde gaa til Grunde, hvis Bonden blev frigivet. Store Adresser blev underskrevet, lange Petitioner indgik til Regeringen for at forhindre, at Bonden fik mere Frihed, end han havde, Bonden kunde kun arbejde under Tvang, sagde man. Der blev ikke taget Hensyn hertil, Udviklingen gik sin Gang, Bonden blev fri, og Samfundet blev derved rigere. Og den danske Bonde havde den Lykke, at han blev fri ikke blot politisk, men ogsaa økonomisk, og han blev derved i Stand til at yde en mægtig Indsats i Danmarks Riges videre Udvikling.

Arbejderen kan ikke vente at blive selvstændig i samme Forstand, som Bonden kunde blive det. Arbejderklassen, Lønarbejderne, hvis Tal er voksende Aar for Aar, er henvist til, saaledes som Samfundets Udvikling nu en Gang former sig og fremdeles vil forme sig, at være afhængig af andre. Arbejderne maa møde hver Dag paa et bestemt Klokkelæt, paa en bestemt Arbejdsplads og udføre et anvist Arbejde; de har ikke den Tilfredsstillelse, som Bonden har, at han gaar i sin egen Bedrift og selv vælger Form og Tid for sit Arbejde. Det falder selvfølgelig ham langt lettere at arbejde 12—14—16 Timer i Døgnet, end det falder Arbejderen, der er tvunget til at møde ved et Arbejde, som ikke er hans, at arbejde blot 8 Timer. Den, som siger noget andet, forstaaer ikke Arbejderklassens Stilling. Det er en Misforstaaelse at tro, at der er to Slags Mennesker her i Verden, at den ene Slags er Arbejderne, og den anden Slags er dem, der ikke er Arbejdere. Nej, Menneskene er ens, og Kravet til Livet er i Virkeligheden det samme. Der er besiddende og besiddelsesløse, og saa længe dette Forhold er til Stede, er der forskellige Interesser, men den Dag, da den besiddende Mand ikke længere er besiddende, men er